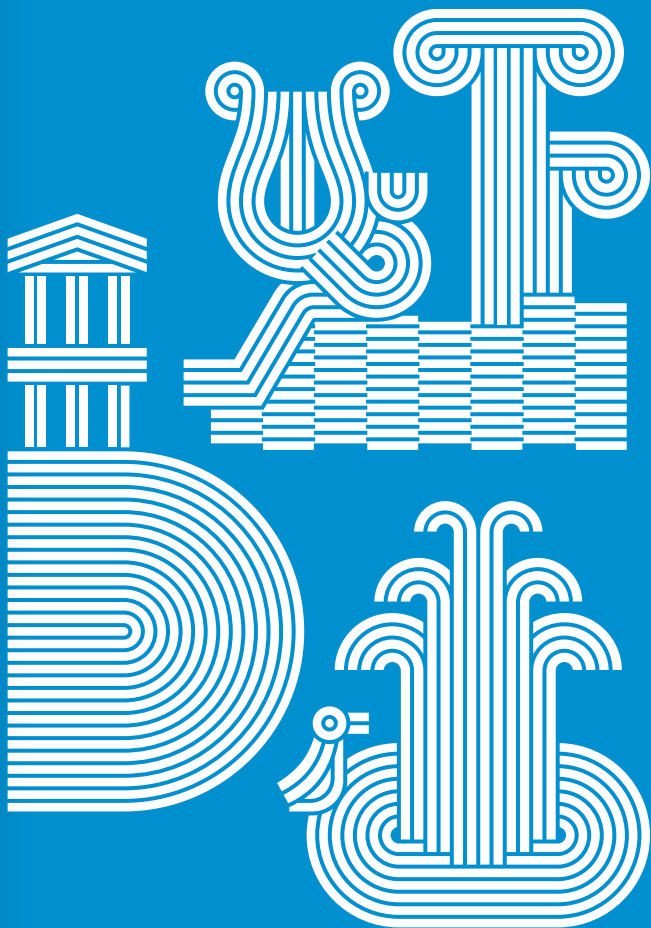

Odowiedź Płowdiw

Szanowni Goście,

witamy w tętniącym życiem najstarszym mieście Europy i jednym z najstarszych na świecie!

W mieście wzgórz i uśmiechniętych ludzi!

W mieście, które może Wam zaproponować unikalny widok ze wzgórza Nebet Tepe i podróż wyobraźni w czasie trackie.

W mieście, które pomoże Wam wsiąść w wehikuł czasu i przenieść się w czasy rzymskie, aby pokazać Wam Teatr Antyczny, Odeon, imponujące forum antyczne.

W mieście, które pulsuje w rytm bułgarskiego odrodzenia narodowego (XVIII – XIX wiek). Na magicznym Starym Mieście przycupnęły domy, które zachowały piękne podwórza i zachwycające historie.

W mieście, gdzie można zapoznać się ze starożytnymi mozaikami, a następnie rozkoszować się pysznym jedzeniem w kolorowej dzielnicy Kapana.

W mieście, gdzie wspaniałymi ścieżkami rowerowymi można udać się nad Kanał Wioślarski lub po prostu na przejażdżkę wzdłuż rzeki Maricy.

W mieście, które jest starożytne i wieczne, wielobarwne i żywe, gościnne i inspirujące.

To miasto to Płowdiw – miejsce, z którym powinien zapoznać się każdy podróżnik, aby otworzyć serce na urokliwe zakątki tego miasta!

Kostadin Dimitrov
Burmistrz miasta Płowdiw

→ PŁOWDIW

Miasto siedmiu wzgórz

*To jedno z najpiękniejszych miast pod
względem naturalnej lokalizacji o wzgórzach
w kształcie rogów, którego dwa wierzchołki
są zwieńczone domami i ogrodami oraz
krętymi uliczkami wijącymi się
w górę i w dół...*

*Widok na mosty, ogrody, domy, na wielkie
drzewa, które ciągną się wzdłuż brzegów
rzeki – wszystko to, widziane z góry, jest
jednym z najbardziej zachwycających miejsc
na świecie!*

Alphonse de Lamartine, 1833 r.

*Widziałem w oddali Trimoncjum
wspaniałe i blasku pełne...*

Lucjusz, II wiek

→ EUMOLPIAS

Miasto rówieśnik Troi i Myken

Osiem tysięcy lat temu, w epoce neolitu, tu w żyznej Tracji, ludzie kładą podwaliny pod miasto, które zostało wybrane, by zapisać się złotymi zgłoskami w historii rozwoju cywilizacji ludzkiej.

Boska pieczęć pobłogosławiła wspaniałe położenie Płowdiwu na siedmiu wzgórzach sjenitowych wzdłuż rzeki Maricy. Obecnie wzgórz jest sześć, ponieważ w początkach XX wieku zniszczone zostało siódme wzgórze (Markowo Tepe).

W XII wieku p.n.e. na północnym odgałęzieniu Trójwzgórza – Nebet Tepe powstało starożytne miasto trackie Eumolpias, które nosi imię mitycznego władcy, śpiewaka i kapłana, Eumolposa, syna Posejdona i Chione.

Odkryte na tym wzgórzu pozostałości z czasów starożytnych dowodzą, że Eumolpias to miasto będące rówieśnikiem Troi i Myken, o wiele starsze od Aten, Rzymu czy Konstantynopola.

→ PHILIPPOLIS

Stolica prowincji rzymskiej Tracji

W okresie panowania rzymskiego (II-IV w.) Philippopolis stało się stolicą prowincji Tracja i otrzymało łacińską nazwę Trimoncjum (Trójwzgórze).

Okres ten to swego rodzaju Złoty Wiek w rozwoju tego starożytnego miasta.

Zbudowano tu teatr dla 6000 widzów, rozległe Antyczne Forum z Odeonem – krytym teatrem, wykorzystywanym również jako sala obrad Rady Miejskiej; imponujący stadion dla 30 000 widzów; akwedukt zaopatrujący miasto w wodę źródlaną ze zboczy Rodopów o długości około 30 km.

Badania archeologiczne odstąpiły imponujące pozostałości tych niezwykle budowli.

Jest to największe i najpiękniejsze ze wszystkich miast. Jego piękno jaśnieje z daleka, a w jego pobliżu płynie bardzo duża rzeka.

Lukian z Samosat, II wiek

Teatr rzymski, I wiek

Mozaikowe podłogi Bazyliki Biskupiej – około 2000 m. kw. – przedstawiają niezwykle połączenie ornamentów, kompozycji geometrycznych, symboli i ptaków.

Wspaniałość bazylik wczesnochrześcijańskich

Chrześcijaństwo dotarło do Philippopolis w I wieku apostoelskim. Starożytne źródła kościelne podają, że pierwszym biskupem miasta w 34 r. został jeden z 70 świętych apostołów, św. Apostoł Hermes.

W okresie wczesnego chrześcijaństwa (IV-VI w.) w tym starożytnym mieście zostały wzniesione niezwykle budowle: największa świątynia chrześcijańska odkryta na ziemiach bułgarskich – Bazylika biskupia Philippopolis, oraz Mała bazylika z chrzcielnicą – baptysterium. Bazylika Biskupia związana jest z ważnym wydarzeniem historycznym – w roku 343 odbyły się tu zgromadzenia Soboru Kościoła Wschodniego (Ariańskiego).

W tym okresie zarówno podłogi świątyń, jak i budynków użyteczności publicznej, oraz domów prywatnych pokrywano niezwykle bogato zdobionymi mozaikami.

→ OPUS MIXTUM

Wczesnych budowli bizantyjskich

Z wczesnej epoki bizantyjskiej, z czasów cesarza Justyniana Wielkiego, zachowała się imponująca przebudowa Murów Twierdzy Trójwzgórza, dokonana w latach 540 – 550 w malowniczym stylu opus mixtum, charakteryzującym się naprzemiennym stosowaniem kamienia i cegły.

Część murów twierdzy, których ślady odnaleźć można w fundamentach szeregu budynków, eksponowana jest w zespole antyčno-odrodzeniowym przy ulicy Witosza na Starym Mieście.

Po krótkotrwałym zawładnięciu miastem przez chana Kruma trwałe włączenie tego starożytnego miasta do państwa bułgarskiego nastąpiło w roku 836, za czasów jego wnuka – chana Malamira.

Filipopol to duże i gęsto zaludnione miasto, posiadające bardzo dogodną lokalizację, dzięki czemu jest najzamożniejszym miastem wśród wszystkich miast na kontynencie.

Ioan Cantacuzino
kronikarz bizantyjski

Kronikarze bizantyjscy z tej samej epoki nazywają Płowdiw „bardzo dużym, niezwykłym miastem położonym nad rzeką Hebros”.

→ VIA MILITARIS

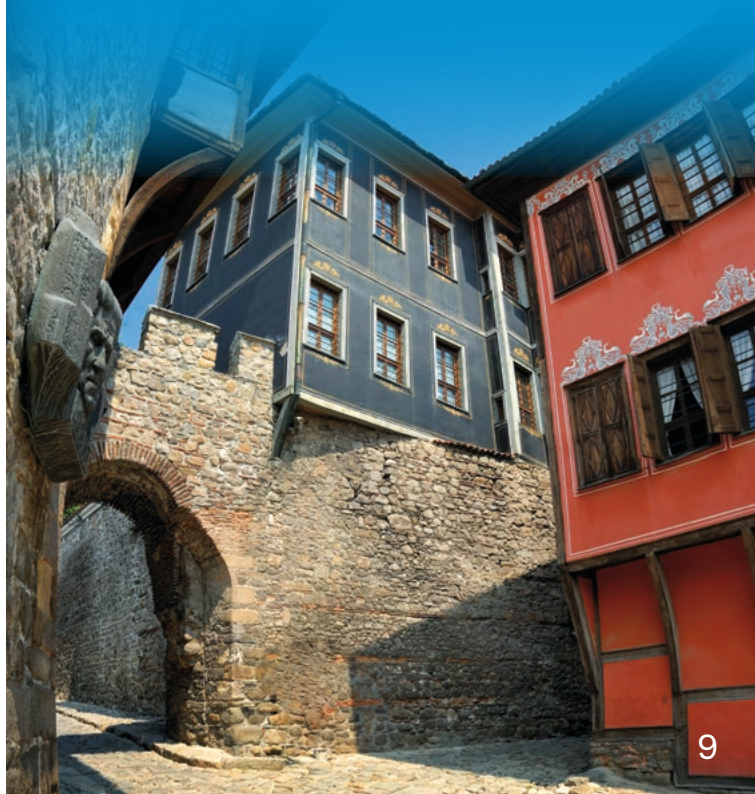
Bałkański szlak krzyżowców

W latach 1096–1189 przez ziemie bułgarskie przechodziły wojska pierwszej, drugiej i trzeciej wyprawy krzyżowej. Poruszały się one przekątną drogą bałkańską, Via Militaris, która prowadziła przez Sofię, Płowdiw i Edirne do Konstantynopola.

Pisarz Niketas Choniates opisuje budowę w tym miejscu w 1189 r. nowej dużej cerkwi poświęconej Matce Bożej, uważanej za patronkę Philipopolis. Kronikarz pisze, że jest zachwycony pięknem tej świątyni.

W XIII i XIV wieku Płowdiw wielokrotnie zmieniał swoich władców.

Z tego okresu pochodzi zachowana do dziś wschodnia brama twierdzy – emblematyczna Hisar Kapia

→ FILIBE

Okres osmański

W 1371 roku Płowdiw został zdobyty przez Turków osmańskich i w ciągu 507 lat, do roku 1878, znany jako Filibe, pozostawał w granicach Imperium Osmańskiego.

W tym czasie zostały zbudowane dwa najstarsze płowdiwskie meczety – Meczet Dżumaja Dżamija oraz meczet Imaret Dżamija, wielki karawanseraj (dom zajezdny dla karawan) Kurshum Khan, zadaszony rynek oraz kilka dużych łaźni, z których do dziś zachowała się Cifte Hammam (Starodawna Łaźnia). W XVI i XVII wieku powstały strefy handlowe Bazaru Uzun oraz dzielnica rzemieślniczo-handlowa Kapana.

Na wzgórzu wznoszącym się na zachód od placu Stadionu Rzymskiego wznosi się Wieża Zegarowa, zbudowana prawdopodobnie pod koniec XVI wieku. Jest ona jedną z najstarszych w Europie Wschodniej i najstarszą w Imperium Osmańskim.

*Płowdiw jest bardzo dużym miastem...
Po dziesięciu miastach europejskiej
Turcji... następny jest Płowdiw, który jest
najpiękniejszy ze wszystkich. Płowdiw
jest miastem wielkim i bogatym... Jest
centrum handlowym i z każdym dniem
staje się bogatszy. Niech Bóg obdarzy go
wiecznym rozkwitem!*

Ewlija Czelebi, 1651 r.

Dżumaja Dżamija

→ ODRODZENIE NARODOWE

Dobrobyt ekonomiczny i rozwój duchowy

*Właściwe planowanie urbanistyczne,
sposób budowy oraz ogólny wygląd
miasta sprawiają, że można je uznać za
jedno z najpiękniejszych miast w Bułgarii.
Stąd zaczyna się czuć „klimat” Bułgarii.*

*Jego mieszkańcy znani są ze swojej
pracowitości, gościnności i otwartości.*

Francois Pouqueville, 1790 r.

Miasto ważne dla rozwoju gospodarczego

Z początkiem XIX wieku w mieście zaczęły zachodzić właściwe procesy bułgarskiego odrodzenia narodowego na polu duchowym i ekonomicznym.

Producenci i handlowcy z Płowdiwu swoją produkcję eksportują do Europy Zachodniej, Azji Mniejszej, a także na rynki Syrii, Egiptu, krajów arabskich i Indii. Oprócz transportu lądowego, towary z Płowdiwu ładowane są na tratwy płynące głębokowodną rzeką Maricą, docierając do jej ujścia na Morzu Egejskim. Informacje o żeglowności Maricy pojawiają się już w starożytności. Znajdował się tu port rzeczny, zbudowany na prawym brzegu rzeki, na wschód od dzisiejszego Mostu Targowego. Żegluga rzeczna trwała do początku XIX wieku, kiedy to wysoki poziom wody zaczął się obniżać.

W Płowdiwie kwitnie przedsiębiorczość i pośrednictwo handlowe. W okresie odrodzenia narodowego miasto staje się jednym z głównych filarów rozwoju gospodarczego Bułgarii. W 1845 roku w okolicach Płowdiwu powstaje pierwsza w Tracji fabryka tekstylna, do której

maszyny sprowadzone zostały z Wiednia. Dla dalszego rozwoju Płowdiwu, jak i całej Tracji, ważną rolę odgrywa uruchomienie w 1873 r. linii kolejowej, która brała swój początek w Stambule i prowadziła przez Płowdiw, zaś zbudowana została przez austriacką firmę barona Hirscha.

Budownictwo sakralne

W tych latach rozpoczęło się niespotykane do tej pory budownictwo sakralne. Zniszczone i na wpół zrujnowane średniowieczne świątynie Płowdiwu zostały całkowicie odnowione w duchu architektury i sztuki odrodzeniowej.

Do dziś cerkiew metropolitalna św. Maryny, Sobór Świętej Bogurodzicy, cerkwie pod wezwaniem św. św. Konstantyna i Heleny, św. Dymitra, św. Nedeli i inne, zachwycają swoją architekturą i wystrojem wewnątrz.

Walka o niepodległość kościoła

Pod koniec 1859 roku w Cerkwi św. Bogurodzicy odsłuzone zostało pierwsze nabożeństwo słowiańsko-bułgarskie. Od tego czasu Bułgarzy zamieszkujący Płowdiw wraz z diecezją utworzyli niezależną gminę kościelną. W roku 1870 powstał niezależny kościół bułgarski – Egzarchat Bułgarski.

Ośrodek edukacyjny

W 1850 roku powstała pierwsza bułgarska szkoła diecezjalna pod wezwaniem św. św. Cyryla i Metodego, założona przez wybitnych bułgarskich krzewicieli oświaty i literatów Najdena Gerowa i Joakima Gruewa. To właśnie tutaj po raz pierwszy na ziemiach bułgarskich obchodzono Dzień Pierwszych Nauczycieli Słowiańskich – świętych braci Cyryla i Metodego.

W 1869 roku Szkoła Diecezjalna została przekształcona w Pierwszą Bułgarską Szkołę Średnią.

Szczególne zasługi na rzecz rozwoju edukacji bułgarskiej posiada wydawca książek Hristo G. Danow, nazywany „bułgarskim Gutenbergem”.

Płowdiwski dom z okresu odrodzenia narodowego

Na początku XX wieku w Płowdiwie powstał niezwykle typ architektoniczny domów w stylu odrodzenia płowdiwskiego. Stanowi on szczytowe osiągnięcie w rozwoju architektury narodowej na przestrzeni wieków. Stworzony został tutaj symetryczny typ domu z wyraźnymi barokowymi motywami.

Do najbardziej znanych budynków tego typu należą domy Kujumdżioğlu, Georgiadiego, Hindlijana, Nedkowicza, Bałabanowata Kyszta (Dom Bałabanowa) i inne.

Dom Hindlijana, przykład typowego płowdiwskiego domu symetrycznego.

„Powitanie generała Hurkowa w Płowdiwie”, malarz Njaguł Stanczew

→ 4 STYCZNIA 1878

Wyzwolenie Płowdiwu

W latach 1877-1878 rozpoczyna się rosyjsko-turecka wojna wyzwolenicza. Dnia 4 stycznia 1878 roku wojska rosyjskie pod dowództwem generała Hurkowa wyzwoliły Płowdiw. W następnych dniach wojska Sulejmana-paszy zostały ostatecznie pokonane.

Wojna wyzwolenicza zakończyła się podpisaniem traktatu pokojowego w San Stefano dnia 3 marca 1878 roku, na mocy którego utworzone zostało autonomiczne państwo bułgarskie – Księstwo Bułgarii. Płowdiw – największe miasto nowo wyzwolonego kraju – został wyznaczony na stolicę.

Latem 1878 roku mocarstwa europejskie zwołały kongres w Berlinie, na którym dokonano podziału ziem bułgarskich na trzy części: Księstwo Bułgarii – między Dunajem i Starą Płaniną wraz z okręgiem sofijskim; autonomiczny region Rumelii Wschodniej – między Starą Płaniną i Rodopami; natomiast Macedonia i Tracja Południowa powróciły do Imperium Osmańskiego.

Philippopolis jest bardzo przyzwoitym, kulturalnym miastem... z wieloma pięknymi budynkami, z których większość zbudowana jest w stylu europejskim. Wielu mieszkańców ubiera się po europejsku i mówi po francusku...

N. Grediakin, oficer rosyjski

→ PŁOWDIW

Stolica Rumelii Wschodniej

Do zjednoczenia Księstwa Bułgarii z Rumelią Wschodnią w 1885 roku Płowdiw przez siedem lat był stolicą państwa autonomicznego. Było to największe miasto bułgarskie. W tym czasie liczba mieszkańców Płowdiwu wynosi 33 442 osoby i przewyższa liczbę mieszkańców stolicy Księstwa – Sofii.

Miasto staje się atrakcyjnym centrum dla całej plejady artystów i intelektualistów – Bułgarów i obcokrajowców, którzy przyszli z pomocą nowo wyzwolonemu narodowi bułgarskiemu. W mieście tworzy wielu pisarzy bułgarskich: Iwan Wazow, Petko Stawejkow, Zachary Stojanow oraz wydawców książek – Christo G. Danow i Dragan Manczow.

W mieście osiedlają się czeski inżynier i architekt Joseph Schnitter, szwajcarski architekt Pierre-Paul Montagnac, wybitny architekt krajobrazu i projektant parków – Szwajcar Lucien Chevallas, oraz twórca stenografii bułgarskiej – Słoweniec Anton Bezensek. Ich niezwykle osiągnięcia wywarły głęboki wpływ na rozwój Płowdiwu jako nowoczesnego miasta europejskiego.

Budynek Zgromadzenia Regionalnego Rumelii Wschodniej – obecnie Muzeum Historii Regionalnej – w Płowdiwie

→ ZJEDNOCZENIE

Zjednoczona ojczyzna

Dnia 6 września 1885 roku doszło do zjednoczenia dwóch odrębnych części ziem bułgarskich. Na pamiątkę tego wydarzenia historycznego na placu Syedinenie (Zjednoczenie) został wzniesiony okazały pomnik.

W 1892 roku w Płowdiwie odbyła się uroczysta inauguracja Pierwszej Bułgarskiej Wystawy Rolno-Przemysłowej z udziałem międzynarodowym przedstawicieli Niemiec, Austrii, Turcji i innych krajów. Po raz pierwszy w Bułgarii Francuz Eugene Godard zademonstrował loty balonem. Pawilony wystawowe zajmowały teren o powierzchni 80 akrów, a Lucien Chevallas zaprojektował przestrzeń między nimi jako wspaniały park.

Po wystawie park został zachowany i rozbudowany, a dziś znany jest jako Ogród Cara Simeona.

W Ogrodzie Cara Simeona w Płowdiwie zachowana została piękna fontanna Demeter, dzieło wybitnego rzeźbiarza włoskiego Arnalda Dzikiego.

Pierwsza wystawa bułgarska trwała 75 dni i odwiedziło ją blisko 168 000 osób.

→ LATA ROZWOJU

Rozwój przemysłowy

Kontynuacją wystawy były otwarte w Płowdiwie Pierwsze Międzynarodowe Targi Wzorów (1937 r.), w których udział wzięło 1070 wystawców bułgarskich i 385 firm z ośmiu krajów zachodnioeuropejskich i USA.

W latach 80. XIX wieku zaczęła działać gorzelnia Bomontiego oraz browar Fricka i Sulzera. Powstały także pierwsze fabryki tytoniu: Złoty Lew Tomasjana, Orzeł Stawridisa i Mardasa, Stońce Libenowa i inne. Utworzone też zostało pierwsze przedsiębiorstwo przemysłowe Rodopska Pszczoła.

W 1895 roku powstała jedna z największych w kraju izb przemysłowo-handlowych, Płowdiwska Izba Przemysłowo-Handlowa.

→ LATA ROZWOJU

Modernizacja Płowdiwu

Szczególne zasługi w modernizacji i rozwoju Płowdiwu posiada architekt Joseph Schnitter. Jest on autorem nowego planu rozwoju miasta z końca XIX wieku. Według jego projektu wzniesiona została pierwsza Świątynia-pomnik Wyzwolenia Bułgarii, poświęcona św. św. Cyrylowi i Metodemu oraz Aleksandrowi Newskiemu (1884 r.), Gimnazjum Żeńskie w Płowdiwie, Dom Handlowy Rose du Blanc i inne.

W tym czasie w Płowdiwie zbudowana została Ulica Główna, nosząca nazwę księcia Aleksandra I ku jego czci.

Od czasów Wyzwolenia do połowy XX wieku Płowdiw pełnił funkcję ważnego ośrodka edukacyjnego i kulturowego. W tym czasie tworzyli tu wybitni artyści czescy Ivan Mrkvicka i Jarosław Weszín. Dzięki temu Płowdiw zyskał miano miasta artystów.

Ulica Główna w Płowdiwie o długości 1750 metrów jest obecnie najdłuższą ulicą dla pieszych w Europie. Budynki zostały zbudowane całkowicie w duchu europejskich stylów architektonicznych – neoklasycyzmu, secesji, neobaroku, modernizmu itp.

*Magazyny Kudogłu, Płowdiw,
Miasto Tytoniowe, 1927 r.*

Nowy, silny impuls sprzyjający rozwojowi miasta nastąpił w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku. Dzięki produkcji tytoniu w pobliżu Dworca Centralnego powstaje tam cała dzielnica przemysłowa. Obecnie jest to zespół kulturowo-historyczny nazywany Miastem Tytoniowym.

Magnat tytoniowy Dymitar Petrow Kudogłu, który podarował miastu ponad 40 milionów lewów, w historii Bułgarii stał się jednym z największych dobroczyńców i darczyńców. Twierdził on, że bogactwo zdobyte dzięki uczciwej pracy powinno służyć człowiekowi do czynienia dobrych i pożytecznych uczynków.

W latach 30. XX wieku dla rozwoju Płowdiwu szczególnie zasłużył się burmistrz Bożydar Zdrawkow. Doprowadził on do wdrożenia szeroko zakrojonego planu rozwoju miasta, dzięki czemu Płowdiw otrzymał nowe oblicze.

*Pomnik w Ogrodzie
Dondukowa w Płowdiwie
poświęcony ratowaniu
płowdiwskich Żydów*

→ PŁOWDIW

Miasto tolerancji

Podczas II wojny światowej od władz zażądano przeprowadzenia deportacji Żydów bułgarskich. Pierwsze głosy w obronie Żydów jako integralnej części narodu bułgarskiego pojawiły się w Płowdiwie. Walkę podjęła społeczność miejska z metropolitą płowdiwskim Cyrylem na czele. Pamiętne są jego słowa: *Wróćcie do swoich domów, nikt z was nie zostanie wywieziony z Płowdiwu. Jeśli zajdzie taka potrzeba, położę się na torach przed pociągiem wiozącym Żydów!*

Płowdiw jest znany jako miasto tolerancji. Od wieków współistnieją tu różne wspólnoty religijne. Obecnie w mieście oprócz Bułgarów, mieszkają Ormianie, Żydzi, Turcy, Romowie, nieliczni Czesi, Rosjanie, Włosi, Grecy oraz przedstawiciele innych narodowości.

→ PŁOWDIW

Współczesne oblicze miasta

Z okresu socjalizmu w Płowdiwie zachowało się kilka godnych uwagi przykładów sztuki publicznej i pomników. Miasto targowe zostało wybudowane na nowym miejscu. Na obszarze 360 akrów mieszczą się Międzynarodowe Targi Wzornictwa. W 1960 roku ukończono budowę kultowego dla nowego miasta tunelu pod Trójwzgórzem.

W roku 1957 na szczycie wzgórza Bunardżik odsłonięty został imponujący pomnik poświęcony Armii Radzieckiej, znany jako Aliosza. Na Placu Centralnym wzniesiony został okazały hotel Trimoncum.

W 1974 roku w nowym, reprezentacyjnym budynku znalazła dla siebie miejsce Biblioteka Narodowa im. Iwana Wazowa, druga co do wielkości i jedna z najstarszych w kraju. W jej zbiorach bibliotecznych znajduje się ponad 1 900 000 pozycji.

*W latach 80. XX wieku w starej dzielnicy
rzemieślniczo-handlowej Kapana rozpoczęte
zostały prace renowacyjne. Od 2012
roku Kapana staje się centrum rozwoju
przemysłów kreatywnych. Znajdują się tu
liczne galerie, pracownie, studia, przytulne
restauracje i sklepiki.*

Co warto zobaczyć?

Płowdiw top 10

1. Rezerwat Architektoniczno-historyczny Stary Płowdiw

W roku 1956 historyczne Trójwzgórze w Płowdiwie zostało ogłoszone strefą chronioną o statusie rezerwatu i nazwane Starym Płowdiwem. Na Trójwzgórzu zachowały się liczne zabytki, które pozwalają prześledzić całą przeszłość miasta – od czasów prehistorycznych przez starożytność i średniowiecze, aż po czasy współczesne. Najwspanialsze zabytki architektoniczne i archeologiczne zostały odrestaurowane i udostępnione do zwiedzania. Obecnie Starożytny Płowdiw, czyli Stare Miasto, jest ogromnym i bogatym muzeum.

Na terenie rezerwatu są usytuowane kultowe i unikalne zabytki, takie jak Kompleks Archeologiczny na Nebet Tepe i Teatr Antyczny. Znajdują się tutaj najstarsze płowdiwskie cerkwie prawosławne, niezwykle zabytki architektury - domy w stylu odrodzenia narodowego, zespół architektoniczno-historyczny Hisar Kapia, szereg zespołów urbanistycznych z całkowicie zachowaną dawną architekturą. Na Starym Mieście znajdują się wystawy Muzeum Etnograficznego i Muzeum Historycznego, dawnej Apteki Hipokrates oraz Galerii Sztuki. Są tu usytuowane muzea-domy Christo G. Danowa, Kliantiego, Hindlijana, Dom Bałabanowa, Nedkowicza i innych.

2. Kompleks Archeologiczny Nebet Tepe

Najwcześniejsze ślady osadnictwa w tym miejscu datowane są na środkową epokę neolitu – VI tysiąclecie p.n.e. Później założone zostało tutaj starożytne miasto trackie Eumolpia. W tym miejscu odkryto potężne mury twierdzy otaczające świątynię oraz pałac arystokratyczny. Szczególnie interesująca jest najstarsza część twierdzy, zbudowana z grubo obrobionych bloków kamiennych, bez użycia łąty. Znajdują się tu budowle z okresu hellenistycznego, rzymskiego, wczesnobizantyjskiego i z epoki średniowiecza.

3. Teatr Antyczny

Teatr w antycznym Philippopolis znajduje się w skalistym obniżeniu między dwoma południowymi wzgórzami Trójwzgórza - Dżambaz Tepe i Taksim Tepe. Odkrycia teatru dokonano w 1978 roku. Niedawno odkryty napis pamiątkowy głosi, że teatr został zbudowany w 90 roku przez wielkiego dynastę trackiego Tytusa Flawiusza Kotisa. Mógł on pomieścić do 6000 widzów. Współcześnie stał się doskonałą sceną dla imprez plenerowych.

4. Kompleks Forum

Pod koniec I wieku w Philippopolis powstał plac centralny-forum, wzorowany na modelu rzymskim – największy kompleks forum odkryty na naszych ziemiach. Tutaj koncentrowało się życie administracyjne, kulturalne i religijne antycznego miasta. Ma ono plan zbliżony do kwadratu o wymiarach 143 na 136 m. Z trzech stron forum znajdowały się sklepy, natomiast budynki publiczne wybudowane zostały po czwartej, północnej stronie. Odrestaurowano tu Odeon – zadaszony teatr, w którym odbywały się posiedzenia Rady Miejskiej. Odrestaurowany został fragment forum z wejściem, kolumnadą i przyległą antyczną ulicą.

5. Bazylika Biskupia w Philippopolis

Jest to największa wczesnochrześcijańska świątynia odkryta na ziemiach bułgarskich. Zaliczana jest do największych bazylik na Półwyspie Bałkańskim. Jest to sanktuarium na planie trójnawowym z dużą absydą. Długość świątyni wynosi 83 m, a szerokość 36 m. Została zbudowana w IV wieku i w tym okresie położono w niej wielobarwne mozaiki, które uległy uszkodzeniu podczas klęski żywiołowej. W V wieku wykonano nową podłogę mozaikową o powierzchni około 2000 m. kw., bogato zdobioną motywami geometrycznymi i roślinnymi, a także wizerunkami ponad 100 ptaków.

6. Mała Bazylika z Baptysterium

Bazylika ta jest świątynią wczesnochrześcijańską, zbudowaną w V i VI wieku na planie trzech naw z jedną absydą. Podłoga świątyni w całości pokryta jest mozaikami. Przy ołtarzu zachował się napis fundacyjny poświęcony Flawiusowi Basiliscusowi, głównodowodzącemu wojsk w Tracji, który w 475 roku został wyniesiony do godności imperatora Wschodniego Cesarstwa Rzymskiego. W budynku znajduje się chrzcielnica – baptysterium z basenem chrzcielnym w oryginalnym kształcie krzyża. Podłogę obok ozdabia typowe dla tej epoki symbole chrześcijańskie, mozaikowe wizerunki jeleni i gołębi.

7. Stadion Rzymski

Stadion został zbudowany na początku II wieku za czasów cesarza Hadriana w obniżeniu terenu między Taksim Tepe i Sahat Tepe. Mieściło się w nim 30 000 widzów. Jego długość wynosi 240 m, a szerokość 50 m. Odrestaurowana została północna, zaokrąglona część stadionu, gdzie wejście łączące bieżnię z ulicą znajduje się pod miejscami dla widzów. Odkryto także część zewnętrznego muru twierdzy Philipopolis. W igrzyskach pytyjskich, aleksandryjskich i kendrzyjskich rywalizowali tutaj sportowcy z całego świata.

8. Regionalne Muzeum Archeologiczne

Jest to jedno z najstarszych muzeów. Zostało założone w 1882 roku niedługo po wyzwoleniu. Posiada ono jedną z najbogatszych kolekcji artefaktów z Płowdiwu i regionu z okresu prahistorycznego, starożytności i średniowiecza. Tutaj po raz pierwszy wystawiony został odkryty w 1949 roku skarb z Panagjuriszte. Na wystawie prezentowane są skarby wczesnych królów trackich – władców rozległego Królestwa Odrysów. Na wystawie muzealnej znajduje się 4500 eksponatów pochodzących z okresu od VI tysiąclecia p.n.e. do XIV wieku.

9. Regionalne Muzeum Etnograficzne

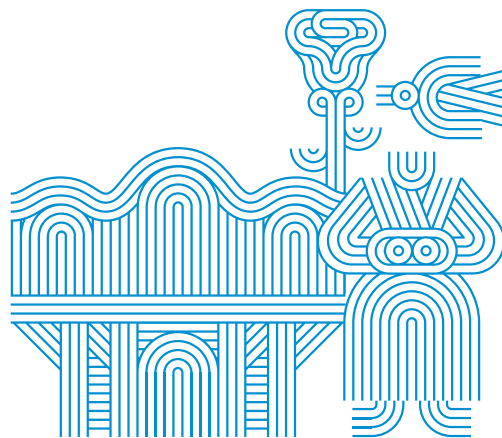
Dom ten należał do bogatego kupca płowdiwskiego Argira Kujumdziogłtu i znajduje się w jednym z najbardziej malowniczych zakątków Starego Miasta tuż obok Hisar Kapi. Jest to wspaniały przykład płowdiwskiego domu symetrycznego, charakteryzującego się precyzyjnymi proporcjami, swoistymi sylwetkami i doskonałym dopasowaniem do terenu. Zbudowany został w 1847 roku przez mistrza budowlanego chadżiję Georgiego Chadżijskiego. Niewątpliwie jest to największy i najbardziej reprezentacyjny dom odrodzeniowy na ziemiach bułgarskich, nazywany sarajem – pałacem. Obecnie w budynku mieści się wystawa płowdiwskiego Regionalnego Muzeum Etnograficznego

posiadającego bogatą kolekcję strojów ludowych, dawnego rzemiosła, przedmiotów gospodarstwa domowego, fotografii i obrazów, które dają wyobrażenie o tradycjach, stylu życia i kulturze Bułgarów w okresie odrodzenia narodowego.

10. Świątynia św. św. Konstantyna i Eleny

Jest to najstarsza czynna świątynia chrześcijańska w Płowdiwie. Wznosi się na wysokim tarasie tuż przy wschodniej bramie Akropolu - Hisar Kapii. Było to wczesnochrześcijańskie sanktuarium poświęcone 38 płowdiwskim męczennikom, którzy zostali tu zamordowani w roku 304. W XIX wieku na wpół zrujnowaną świątynię przebudowano na trójnawową bazylikę. Ikonostas ze wspaniałą barokową rzeźbą wykonany został w stylu wiedeńskim. Obecnie jest to jedyny w swoim rodzaju element architektury cerkiewnej, gdyż jego wiedeński prototyp uległ zniszczeniu w czasie II wojny światowej. Ikony na ikonostasie wykonane zostały przez Zachariego Zografa.

Płowdiw

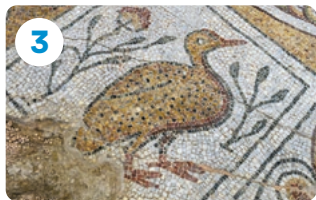
Na pierwszym miejscu w Bułgarii lub w Europie

1 Płowdiw jest najstarszym zamieszkałym miastem w Europie i jednym z najstarszych na świecie.

2 Płowdiw jest pierwszym bułgarskim miastem, które w 2019 roku otrzymało tytuł Europejskiej Stolicy Kultury.

3 Bazylika Biskupia jest największą świątynią wczesnochrześcijańską na ziemiach bułgarskich.

4 Wieża Zegarowa na Sahat Tepe pochodzi z XVI wieku i jest jedną z najstarszych w Europie.

5 Pierwsza oficyna wydawnicza w Bułgarii powstała w Płowdiwie w roku 1855, a jej założycielem jest Hristo G. Danow.

6 Pierwsze uroczystości ku czci świętych braci Cyryla i Metodego odbyły się 11 maja 1856 roku.

7 Pierwsza bułgarska szkoła średnia im. św. św. Cyryla i Metodego została założona w Płowdiwie w 1868 roku.

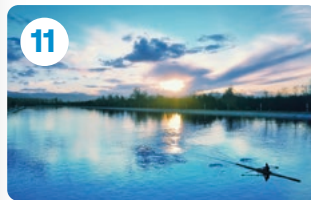
8 Ogród Dondukowa (1878 r.) jest najstarszym parkiem w Bułgarii.

9 Ulica Główna w Płowdiwie o długości 1750 m jest najdłuższą ulicą dla pieszych w Europie.

10 Płowdiw to pierwsze miasto bułgarskie z trupą teatralną i budynkiem teatralnym z 1881 r. W teatrze znajduje się obraz mozaika autorstwa Joana Lewijewa.

11 Tutaj znajduje się największa baza wioślarska na Bałkach – ulubione miejsce wypoczynku i sportu.

1

Płowdiw jest najstarszym zamieszkałym miastem w Europie i jednym z najstarszych na świecie.

Pierwsze ślady życia pod wzgórzami datowane są na epokę neolitu - VI tysiąclecie p.n.e. Z tego okresu pochodzi kilka osad prahistorycznych. Pierwsza osada miejska, od której w XII w. p.n.e. rozpoczął się rozwój starożytnego miasta Eumolpia, znajdowała się na Nebet Tepe.

2

Płowdiw to pierwsze miasto bułgarskie, które w 2019 roku otrzymało tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Największą sceną plenerową na Bałkanach jest teatr antyczny w Philipopolis.

W dwadzieścia lat po organizacji Europejskiego Miesiąca Kultury, w 2019 roku, Płowdiw wraz z włoskim miastem Materą świętuje najbardziej prestiżową inicjatywę kulturalną Unii Europejskiej. Płowdiw to miasto o bogatym kalendarzu kulturalnym, w którym odbywa się wiele imprez i festiwali o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, takich jak: festiwal operowy Opera Open, Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny, Jesienny Salon Sztuki, Święta Starego Miasta, festiwal teatralny Scena na Rozdrożu i in.

3

Bazylika Biskupia jest największą wczesnochrześcijańską świątynią na ziemiach bułgarskich (IV-V wiek) i jedną z największych na Półwyspie Bałkańskim.

Podłogi tej okazałej, trójnawowej budowli pokryte są kompozycjami mozaikowymi o ornamentach geometrycznych i roślinnych oraz licznymi wizerunkami ptaków. Na skutek klęski żywiołowej oryginalna dekoracja podłogi z IV wieku została poważnie uszkodzona. W V wieku położona została nowa kompozycja mozaikowa. Po renowacji dwie warstwy mozaiki podłogowej zostały odsłonięte w dwupiętrowym strzeżonym budynku.

4

Wieża Zegarowa jest najstarszą budowlą tego typu wzniesioną na ziemiach Imperium Osmańskiego i jedną z najstarszych w Europie – powstała ona pod koniec XVI wieku.

Najwcześniejsze informacje o jej istnieniu pochodzą z początku XVII wieku. Pierwszą drewnianą wieżę na wzgórzu wzniesiono w latach 1578 – 1611. Mechanizm zegarowy został wykonany przez włoskiego konstruktora Antonio Barbagelatę. W 1812 roku wieża została przebudowana przez mistrzów budowlanych z Bracigowa. Posiada unikalną architekturę. Na najwyższym piętrze znajduje się zegar mechaniczny z dzwonem, który bije do dziś. Jej nazwa Sahat Tepe, czyli zegarowe wzgórze, znanego obecnie jako Wzgórze Danowa, pochodzi od nazwy wzgórza położonego na zachód od Trójwzgórza.

5

Pierwsza oficyna wydawnicza w Bułgarii powstała w Płowdiwie w roku 1855, a jej założycielem był Hristo G. Danow, nazywany „bułgarskim Gutenbergem”.

Pierwsza wydana przez niego książka nosiła tytuł „Staropłanincze. Kalendarz na rok przestępny 1856”. Wydawnictwo Danowa było wiodącą instytucją kulturalną aż do Wyzwolenia, a jego księgarnia stała się duchowym ośrodkiem dla młodych studentów bułgarskich i całej inteligencji bułgarskiej. Nie przez przypadek nazywano ją „niejawnym ministerstwem edukacji publicznej”. Hristo G. Danow 65 lat swojego życia poświęcił książce bułgarskiej, edukacji i kulturze, wydając ponad 1000 publikacji.

6

Pierwsze uroczystości ku czci świętych braci Cyryla i Metodego odbyły się 11 maja 1856 roku.

Idea uroczystości narodziła się w bułgarskiej szkole diecezjalnej imienia słowiańskich krzewicieli oświaty, a inicjatorem pamiętnego wydarzenia był działacz oświatowy odrodzenia narodowego Najden Gerow. Już wkrótce, 11 maja, stało się ono świętem narodowym, a obecnie jest to dzień pamięci obchodzony przez wszystkich Słowian. Za pontyfikatu papieża Jana Pawła II, na mocy specjalnej encykliki, św. św. Cyryl i Metody wraz ze św. Benedyktem z Nursji zostali ogłoszeni współpatronami Europy.

7

Pierwsza bułgarska szkoła średnia im. św. św. Cyryla i Metodego została założona w Płowdiwie w 1868 roku. Mieści się ona w specjalnie w tym celu wzniesionym budynku nazwanym Żółtą Szkołą.

Jest to pierwszy nowo wybudowany budynek w Bułgarii dostosowany do potrzeb oświatowych i jedyny stary budynek publiczny, który nadal jest wykorzystywany zgodnie ze swoim przeznaczeniem. Obecnie Żółta Szkoła jest częścią budynków Akademii Muzyki, Tańca i Sztuk Pięknych. Ta masywna budowla, z oszczędnie zdobionymi, ale imponującymi fasadami, została zbudowana przez mistrza Todora Damowa.

8

Ogród Dondukowa lub Ogród Miejski jest najstarszym, istniejącym do dziś parkiem w Bułgarii. Powstał w 1878 roku według koncepcji księcia Aleksandra Dondukowa-Korsakowa.

Są to czasy, kiedy Płowdiw został stolicą sanstefańskiej Bułgarii. Pierwszym założycielem parku był Szwajcar Lucien Chevallaz, który zamieszkał w Płowdiwie. Był on osobistym ogrodnikiem sultana Abdulaziza. Chevallaz stworzył tu szklarnię, w której hodował kwiaty orientalne, fikusy, kaktusy, palmy pierzaste i inne egzotyczne rośliny. Wdzięczni mieszkańcy Płowdiwu nazywają go „ministrem kwiatów i owoców, flory i sadownictwa”.

9

Ulica Główna w Płowdiwie o długości 1750 m jest najdłuższą strefą dla pieszych w Europie. Rozpoczyna się na Placu Centralnym i kończy się nad rzeką Maricą.

Jej budowa jako głównej strefy handlowo-społecznej została rozpoczęta po Wyzwoleniu. Pierwsze wzniesione tu budynki mieszkalne i handlowe zostały zbudowane w duchu neoklasycyzmu, stylu charakterystycznego dla XIX wieku. Od początku do połowy XX wieku obszar ten był intensywnie rozbudowywany, powstawały nowe budynki, których architektura nosi znamiona stylu secesyjnego, nazywanego również stylem „nowoczesnym”. Możemy tutaj podziwiać zadziwiającą mieszankę stylów ze zdobnictwem i elementami klasycyzmu, baroka, rokoka, secesji i modernizmu.

10

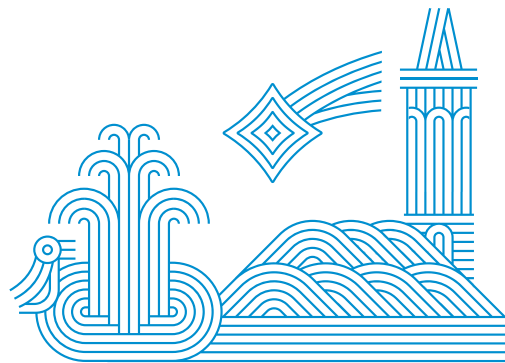
Płowdiw to pierwsze miasto bułgarskie, które od roku 1881 posiada własny budynek teatralny i trupę teatralną. Inspiratorem bułgarskiego teatru zawodowego był Iwan Wazow.

Dnia 8 grudnia 1881 Stowarzyszenie Robotników Drukarni Danowskiej, z udziałem i pod kierownictwem Stefana Petkowa Popowa, wystawiło w Teatrze Luksemburg sztuki „Stojan Wojwoda” Dobrego Wojnikowa oraz „Zazdrość Barbouille (Kocmołucha)” Moliera. Dwa dni później, po burzliwej debacie na historycznym XIII posiedzeniu Zgromadzenia Regionalnego, przegłosowano sumę 75 000 groszy „na utworzenie wędrownej trupy teatralnej”. Z tej okazji następnego dnia (11 grudnia) gazeta „Narodnij Głas” piórem Wazowa stwierdza: „I tak oto pod bułgarski teatr narodowy zostały położone solidne podwaliny”.

11

Kanał Wioślarski w Płowdiwie jest największą bazą wioślarską na Bałkanach. Znajduje się tuż obok rzeki Maricy.

Z południowej strony otacza go zalesiony, zapewniający przyjemny wypoczynek, Park Łowiecki. Na Kanale Wioślarskim odbywa się wiele ważnych międzynarodowych imprez sportowych, takich jak Mistrzostwa Świata w Kajakarstwie, Mistrzostwa Europy w Kajakarstwie i in. Obszar wokół Kanału Wioślarskiego jest ulubionym miejscem treningów, ćwiczeń, rozgrywek sportowych, wędkarstwa i rekreacji dla tysięcy mieszkańców Płowdiwu i gości miasta.

Zdecydowanie warto

Wybrać się do muzeów płowdiwskich

Płowdiw to miasto, w którym znajduje się wiele różnorodnych muzeów. Najbardziej znane z nich to Muzeum Archeologiczne, Etnograficzne i Historyczne, posiadające bogate zbiory i oryginalne, odrestaurowane wystawy. Miejska Galeria Sztuki dysponuje łącznie 6 stałymi wystawami i 5 salami wystawowymi. Duże zainteresowanie budzi również Muzeum Historii Naturalnej. Na Starym Mieście znajduje się łącznie 16 ekspozycji.

Przespacerować się ulicą główną

Deptak w Płowdiwie stanowi część tętniącego życiem śródmieścia. Większość budynków jest wielopiętrowa, mieszczą się w nich sklepy i restauracje. Wzdłuż niej znajdują się liczne obiekty kulturalne oraz plac obok Urzędu Miasta i meczetu Dżumaja. Są to miejsca o wyjątkowym uroku, emanujące nastrojowością i poczuciem spokoju.

Przespacerować się po dzielnicy Kapana

Dzielnica Kapana, która rozwinęła się jako rzemieślnicza i handlowa część miasta, fascynuje dziś plątaniną wąskich uliczek i oryginalną architekturą budynków. Dzielnica ta jest miejscem niezwykle atrakcyjnym ze względu na różnorodne festiwale, uroczystości, wystawy i koncerty. W małych kawiarniach, cukierniach i restauracjach goście mogą odpocząć i rozkoszować się różnymi tradycyjnymi i lokalnymi napojami i potrawami.

Wybrać się na ulicę dawnych rzemieślników

Znajduje się ona na Starym Mieście przy ulicy Strymna (Stromej), która prowadzi w dół od bramy Hisar Kapia wzdłuż północnego zbocza wzgórza Nebet Tepe. Wzdłuż wąskiej brukowanej ulicy zlokalizowane są domy odrodzeniowe, w których pracują wybitni mistrzowie tradycyjnego rzemiosła bułgarskiego – tkacze, garncarze i rzeźbiarze. Można tu kupić charakterystyczne dla miasta, niepowtarzalne pamiątki oraz wyroby rękodzieła inspirowane dawną sztuką ludową.

Wspiąć się na Bunardżik

Wzgórze Bunardżik to pod względem wysokości drugie z siedmiu wzgórz Płowdiwu o wysokości 234 m n.p.m. Obecnie jest ono wspaniałym parkiem. Na jego szczyt prowadzi malownicze alejki. W najwyższej części wzgórza wznosi się marmurowa piramida Pomnika Rosyjskiego, wzniesionego w 1881 roku ku pamięci żołnierzy rosyjskich, którzy zginęli pod Płowdiwem. Na samym szczycie znajduje się pomnik żołnierza radzieckiego powszechnie nazywany Aliosza. Roztacza się stąd zachwycający widok na wszystkie części miasta.

Wybrać się do ogrodu Cara Simeona

Park ten usytuowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Placu Centralnego i ulicy Głównej. Został zaprojektowany w 1892 roku przez wybitnego projektanta parków Luciena Chevallasasa jako teren parkowy na Pierwszą Wystawę Płowdiwską. Po zakończeniu wystawy władze miejskie zachowały ogród i rozbudowały go jako główny park miejski. Możemy tutaj spacerować alejkami z wieloma fontannami i kolorowymi klombami w cieniu wielowiekowych egzotycznych gatunków drzew. W parku znajdują się pomniki wybitnych działaczy bułgarskich z okresu odrodzenia narodowego. Na południowym krańcu ogrodu zachowało się dawne jezioro wystawowe, które niedawno wzbogacone zostało o śpiewające fontanny. Dzięki oryginalnemu wieczornemu programowi będącemu połączeniem muzyki, kolorowych świateł i pięknych strumieni wodnych są one jedyną tego rodzaju atrakcją w Bułgarii.

Centrum informacji turystycznej

Zaplanuj swój pobyt w Płowdiwie

Bezpłatne materiały informacyjne, mapy
turystyczne Płowdiwu i informacje o:

**Zabytków, muzeów i innych
atrakcji turystycznych**

**Obiektów noclegowych
i gastronomicznych**

**Transportu miejskiego,
międzymiastowego i kolejowego**

Nadchodzących wydarzeń

**Sprzedż biletów do muzeów
i na wydarzenia**

Adres 1

ul. Dr Stojan Czomakow 1 (Stare Miasto)
tel.: +359 32 620 453

Adres 2

ul. Rajko Daskałow 1 (plac Stadion Rzymski)
tel.: +359 32 620 229

Obserwuj Visit Plovdiv w
mediach społecznościowych:

visitplovdiv.com

Autor tekstu: Aleksander Piżew
© 2026 Gmina Płowdiw